

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATIRICH

NUMORISTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas,
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Estranger, 5

CAPS DE BROT

J. VANCELLS y MARQUÉS

Un distingit escriptor
que ab ploma fina y galana
cultivá ab notable acert
la novela castellana.
Entre sas obras rebudas
ab entussiasta carinyo,
hi ha *El duque de Ciempozuelos*
y *La mancha en el armiño*.

CRÓNICA

L' OPINIÓ DE UN CAPELLÀ.

Comentant l' espantosa catàstrofe del Liceo, vaig recullir de llabis de una persona molt formal y verídica, un ecò sacerdotal que no deixa de ser tan curiós com deplorable.

—No sé perquè—deya 'l méu amich—mentres s' imposa á la premsa silenci absolut respecte á las gestions que practica la Justicia en averiguació dels autors de l' atentat, s' ha de permetre que en una junta un capellà s' excedeixi, com ho ha fet un de qui jo tinch noticia, y que per cert vá deixar blaüs als oyents que l' escoltavan.

Lo cas no era per menos.

Segons aquell amich méu l' opinió del reverendo vá encaminarse á demostrar que l' atentat del Liceo era senzillament un cástich de la Providencia.

No es la primera vegada que 's procura treure partit de aquests aconteixements espantosos, per renovar los terrors bíblichs entre la gent. Com si Jesucrist no hagués vingut al mon á redimir als homes, predicant ab la paraula y ab l' exemple la pau, l' amor al próxim y 'l perdó de las injurias, hi ha encare qui no veu, ni sent, ni concebeix altra divinitat suprema que 'l Deu de las venjansas implacables.

Qualsevol accident desgraciat, una inundació, un incendi, l' enfondrament de un edifici, lo llamp vomitat pels núvols tempestuosos... ja se sab: son cástichs de la Providencia.

Unicament s' esceptua de aquest concepte sacrilech, la iglesia inundada, incendiada, esfondrada ó calsinada per un llamp. Quan aixó succeheix, la lógica de aquests comentadors interessats de totas las desventuras humanas enmudeix y com vulgarment se diu, fá l' orni.

Respecte á l' hecatombe del Liceo, la composició del argument, que atribuheix lo fet á la Providencia, conta ab un element destinat á produhir viva impressió entre las personas mansas, poch amigas de reflexionar y de formar judicis pel séu propi compte.

Lo capellà vá apressurarse á aprofitarlo.

Ningú ignora que 'l Liceo fins á l' any 35 vá ser un convent de frares, y qui diu convent diu refugi de ánimas puras entregadas á l' oració y á la penitencia: porque un convent ha de ser aixó, es aixó y res més. Aixís ho creuhen ells, y si no ho creuhen, aixís ho diuhen.

De manera que al transformarse 'l convent en teatro, 'l siti de la penitencia y l' oració en lloch de diversió profana y d' exhibició de pompas mundanals, la Providencia, donantse per ressentida, va dir:

—Lo qu' es aquesta no me la dureu al moli... Un dia ó altre me la pagareu.

Y de aquí dimana—segons lo reverendo—l' horrible atentat del dia 7 de novembre.

Ni més, ni menos.

Es inútil alegar que dels homes del any 35 que van calar foch als convents, á horas d' ara ja no se 'n canta gall ni gallina. Es inútil fer notar que 'l Liceo conta ja prop de mitj sigle d' existencia, no vivint ja ni una dotzena de las personas que sigueren fundadoras del teatro, las úniques, en tot cas, personalment responsables de la transformació del antich convent de Trinitaris descalsos en siti de recreo. Qualsevol diria que 'ls expedients sotmesos á la resolució de la Providencia s' eternisan

com los que ván á caure al pou sens fondo dels centres burocrátichs espanyols.

Quan ningú 's recorda de res: quan tothom está més confiat ¡pataplám! se desencadena 'l cástich... y qui gemega ja ha rebut!....

* * *

¡Y quin cástich!

Sembla qu' en deficiencia dels verdaders autors de la ofensa inferida á nostra santa religió al profanar lo convent de Trinitaris, qui havia de pagar la festa exclussivament eran los séus hereus y successors, ó sigan los senyors propietaris del Gran Teatro.

Si venjativa pretenen que siga la Providencia, no es lícit sustréureli la calitat de justiciera.

Y no obstant ¡qui sigueren las víctimas?

Los infelissos que ocupavan las filas 14, 13, 12 y 11, es á dir aquells assientos que careixen d' amo, que 's posan cada dia á la venta en lo despaign, á disposició del primer que 's presenta á adquirirlos, y per lo tant personas que no tenen en lo teatro cap interés, ni d' ell reportan lo menor profit.

¿Es possible que la Providencia invocada pel reverendo, objecte dels presents comentaris, sigui cega fins á tal extrém y obri ab tan espantosa torpesa?....

Precisament ens consta que una mare y una filla que moriren aquella nit luctuosa instantáneament y sense poderse donar compte de lo que passava, eran dugas personas religiosas á tot serho. D' ellas s' ha dit que 'l dematí del mateix dia 7 havian anat á confessarse y á combregar; y sobre ellas precisament havia de caure l' homicida bomba disparada per....

* * *

Anava á dir: disparada per la Providencia.

Pero ja ho dirá clarament, aixís com per manera indirecta ho ha vingut á dir un senyor capellà.

¡La Providencia inspirant l' atentat dels anarquistas!

¿Se pot concebir una idea mes extravagant, mes horrible, mes sacrilega, mes ofensiva?

Si la Providencia sigués rencorosa, en la impossibilitat de perseguir al sacerdot, querellantse contra ell de injuria y calumnia, davant dels Tribunals de justicia li hauria paralisat la llengua impossibilitantlo de propagar una blasfemia tan horrenda.

¿Y que dirían los tals si 'ls autors del delict del Liceo, pavonejantse ab lo titul de executors dels fallos inapelables de la Providencia, en lloch de anar al teatro haguessin acudit á la iglesia, á disparar la bomba?

Aquesta pregunta ensenya una cosa.

Ensenya que no convé jugar ab foch... ni ab bombas de dinamita.

UN CONGRÉS DE RELIGIONS

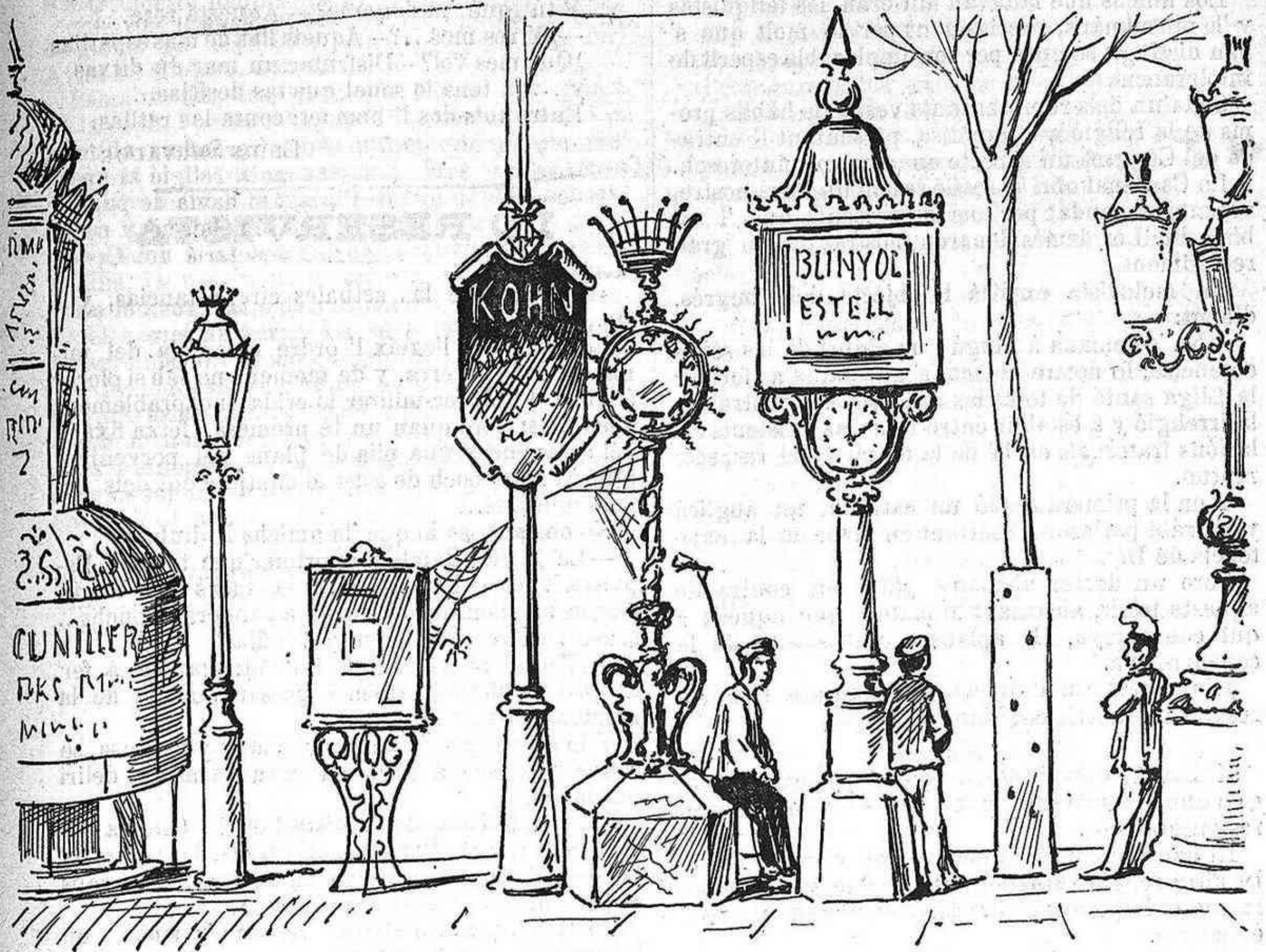
Forma contrast ab l' esperit de intolerancia que tan predomina entre 'ls sectaris de cada una de las religions que 's disputan l' imperi de las ánimas, lo *Congrés* que s' ha celebrat á Chicago, aprofitant los últims dias de la Exposició Universal.

Lo dia 14 de setembre vá inaugurarse 'l titulat *Congrés* de las religions, en una de las salas mes grans del Institut de las Arts.

Mes de quatre mil personas van assistir á un acte sense precedents en la historia del mon. ¶

Setze religions distintas tenían representació en l' Assamblea: hi havia católichs, representats pel cardenal Gibbons, ortodoxos, anglicans, bonsos

ANIMALIAS MUNICIPALS

¡Miréu si n' esta de mona—la Rambla de Barcelonal

¿No sería más senzill,
més estétich y més net,

tapar totalment las voras
aixecanthe una paret?

del Japó, juheus, bramins y fins lliure-pensadors y ateos.

Los únichs que faltavan allí eran los fetiquistas y 'ls musulmans, precisament per lo molt que s'han distingit sempre per son implacable esperit de intolerancia.

Cada un dels representants vestia 'ls hàbits propis de la religió que professa, presentant l'entrada del Congrés un aspecte en extrem pintoresch.

Lo Cardenal obrí la sessió resant un Pare nostre, vejentse secundat per tots los presents que 'l sabian dir. Los demás donaren mostrars de un gran reculliment.

Un metodista explicá l' objecte del Congrés, dihent:

—No 's demana á ningú que abjuri de las sévas creencias: lo nostre objecte s' encamina á formar la Lliga santa de todas las religions en contra de la irreligió y á establir entre todas las existents relaciones fraternals en bé de la moral y del respecte mútuo.

Y en la primera sessió un católich, un anglicá y un rabi parlaren dissertant en favor de la existencia de Déu.

Pero un doctor alemany parlá en contra de aquesta tassis, alcansant lo mateix que aquells á qui contradeya, 'ls aplausos entussiasistas de la concurrencia.

¿No es cert que l' espectacle de aquest Congrés resulta tan curiós com interessant?

* *

Hi haurá, sens dupte, despreocupat que alegui que que actes de semblant naturalesa no resolen res enterament.

Hi haurá capellá trabucaire que digui:—No hi ha altra religió verdadera que la que jo professo, la que jo imposito si es precis, exterminant als séus enemichs.

Y no obstant, ni l' un ni l' altra estarán en lo cert.

Lo Congrés de Chicago inicia un moviment de mútua tolerancia, qu' es y ha de ser lo sello distintiu de la cultura de la societat moderna. Lo respecte á todas las creencias noble y dessinteresadament professadas, s' imposita cada dia mes á las conciencias y á las costums públicas.

La forsa bruta extermina, no convens.

La pressió violent enardeix las resistencias.

Pobles y rassas ab diversitat de supersticions y de creencias, rectament procedint y pensant honradament, no poden destruhir una idea que s' imposita á todas las demás: la idea de que tots los homes son germans, y com á tals deuen estimarse.

La gloria de l' existencia humana deu estar basada en l' amor y may en l' odi, may en la sanch que 's derrama y si en los llassos de fraternitat que s' estrenyin, cada dia ab nova forsa.

Aquesta es despues de tot la única religió humana possible.

P. DEL O.

UN SONET....

A MITXAS.

—Escolti Lluiset...—Digas bufona.

—No 'm digui pas aixó, porque me enfada.

—¿Es dir que 'l ser bufona no t' agrada?

—Vosté ja 'm sab lo nom. Diguim Ramona.

—¿Ramona vols que 't digui, sent tan mona?

Mes val que 't digui «perla» «resalada...»

Ratoli del meu cor!..coca ensucrada...

—Donchs, vajim motejant; tant se m' endona.

Pró fassim un sonet...—¡Valenta cosa!

Y tú ¿qué 'm donarás?— Aquesta rosa...

—¿Y res mes...?—Aquets llas de masespatillas

¿Qué mes vol?—Disfrutar un mar de ditxas

y... ja tens lo sonet que tas desitjas...

Entre tots dos l' hem fet; conta las ratillas.

LLUIS SALVADOR

LO RESERVISTA

«En virtud de las actuales circunstancias, y... etc., etc., etc.»

Lo reservista llegeix l' ordre emanada del ministeri de la Guerra, y de moment no sab si plorar ó riure. Lo deber militar lo crida inexorablement á las filas; pero quan un té promesa, fetxa fixada pél casament y una pila de plans pel porvenir... ¡qué 'n dóna poch de gust lo cümpliment dels debers militars!...

No obstant, es lo que 'ls amichs li diuen:

—La patria, Rafelet, es primer que tot. ¿L' Espanya 't necessita per treure las tacas que 'ls rifenyos han llensat sobre la seva bandera? Donchs... sense vacilar un moment ¡á las filas!

—¡Teniu rahó!—diu en Rafelet:—¡aném á fer de *quita-manchas*! Aném á passar bugada de la bandera espanyola.—

Y lo que al principi era incertitut y racansa, se converteix poch á poch en entussiasme y deliri patriólich.

Las disposicions del ministeri de la Guerra ho diuen ben clar. Per tot lo dia tants, los reservistas han d' estar incorporats en las filas. Lo temps es just: no 's pot perdre un instant.

En Rafel, junt ab altres joves que 's troban en la mateixa situació qu' ell y que també tenen xicota y també 's volian casar un dia d' aquests, s' arriba á l' estació 'l dia designat y 's disposa á trasladarse al lloch de concentració de la seva zona.

Tot lo poble 'n parla... ¡Los reservistas van á marxar! ¡Los defensors de la patria se 'n van cap á Melilla!

L' estació s' ompla de gent. *Todas las clases sociales*—com diuen los periódichs—se congregan allí pera demostrar la seva simpatía als reservistas.

L' arcalde els fa un discurs,—escrit lo dia avants pel secretari del poble.

—Soldats de la patria—diu alsant la veu tan com pot—l' honra nacional exigeix de vosaltres un sacrifici; pero al anar al Africa, podeu tenir la seguretat de que...—

Aquí l' arcalde pert lo fil del discurs y comensa á dir disbarats, que omplan d' espant al pobre secretari. Pero 'l patriotisme ho ha encés tot, y l' arenga del batlle es rebuda ab entussiasistas aplausos, á pesar de que ningú l' ha entesa.

La societat *El Iris agricultor* reparteix mitja pesseta per barba; lo cassino *Fomento de can Rabassa* dóna un puro á cada reservista; una senyora d' edat 'ls regala medallas y 'l rector del poble, la benedicció.

La campana de la estació sona ab vibració bélica, lo xiulet de la máquina aixorda á la multitut... Los reservistas pujan al tren, inflamats pel sant amor á la patria, y en terra y en los wagons se sent lo mateix crit:

—¡Visca Espanya! ¡Guerra als moros!

En Rafelet es un dels que més esbalotan.

Ja ha marxat lo tren. Lo poble 's queda en la estació fins que 's veu l' últim vestigi de la fumera de la locomotora, y al tornar altre cop la mul-

titut cap á casa seva, l' arcalde diu en alta veu perquè tothom lo senti:

—L' heroisme d' aquests xicots serà una pàgina de gloria per la nostra localitat. ¡Deixéu-los fer! Aviat ne tindrem notícies:

Passa un dia, dos, tres... Los diaris que venen de la capital anuncian que 'l regiment A está á punt de marxa.... Després diuen que ja está casi senyalat lo dia de la partida.... Mes tart marcan definitivament la fetxa... Y al cap d' una senmana en Rafelet escriu á la séva familia:

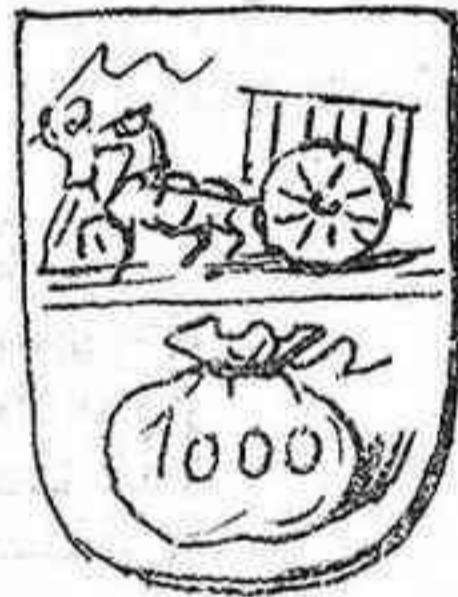
—«Avuy á las nou ens embarquem ab rumbo á Melilla, ja us tornaré á escriure al arribar allá.»

En la imaginació dels seus amichs y vehins en Rafelet es ja un héroe. La séva fantasia compón ab anticipació l' escena de gloria que 's prepara.

—Arribará allá—pensan:—l' endemá 's donará la gran batalla, farà unas quantas valentias, li concedirán dugas ó tres creus.... y dintre de un parell de senmanas torna aquí cubert de llores y ab una reputació patriótica que ja no se li esborra en tota la vida.—

¡Ab quin anhel llegeixen interinament al poble las notícies que de la guerra van arribant!

LOS DEL OFICI

¡Ara si que anirém bé qu' en Batllori 'n torna á sél

«Las obras de fortificación siguen adelante.»

«Hoy se ha colocado un cañón.»

«Hoy se han colocado dos.»

«Hoy se han colocado tres.»

«Continuamos atrincherándonos.»

«Proseguimos los trabajos del campamento...»

—¡Ah!—exclama la gent del poble de 'n Rafelet:—¡ja ho sentirem á dir quan ells hi siguin! A la quienta 'l general espera 'l séu refors per donar la batalla y enviar los moros á can Pistras...—

Sis dias després de la surtida del reservistas se reb al poble un telégrama de la capital de la provincia:

—«Han desembarcat sense novedat á Melilla los soldats perteneixents á la reserva d' aquesta localitat.»

—¡Ara! ¡ara!—cria tothom:—¡ara veurém lo pit y l' heroisme dels nostres joves!

Vé un correu: res.

Ne vé un altre: tampoch.

Un altre: menos.

Y aixís se passa una senmana, dugas, tres...

¿Qué 'ls estará succehint als nostres reservistas? ¿Qué significa aquest silenci, tan terrible com inesperat?

Tot lo poble va plé de suposicions y conjeturas. —Potser han rebut... Potser son presoners... Tal vegada, portats per la mateixa embrandida, s' han internat pél Riff y ara no saben tornar...—

Pero no; la veritat la sabrém ara. Un dematí 's reb una carta d' en Rafelet... ¡Una carta directa de Melilla!...

¿Qué diu l' héroe pressunto del poble?

Diu moltes cosas sense importancia: lo més esencial de la carta del reservista es aixó:

—«Fá deu dias que som aquí, morintnos de fás-tich y pelant patatas.»

A. MARCH.

UNA CATÁSTROFE

Quan jo era petit, una catástrofe mos ulls van presenciar, si be ab gran pena que per las moltes pérduas que va durme se pot ben compará ab la de Consuegra.

Tot estava arruinat; alló semblava enviat per la Divina Providencia; res va quedar sancer; ni un terremoto hauria allí causat tants desperfectes.

Masias que ostentavan grans fatxadadas ab poch temps totas van desapareixe, tots los rius per complert se desbordaren inundant las montanyas y las serras,

Per entre mitj las ruinas se trobavan tot donant lloch á molt tristas escenas, tocinos, bous, conills, moltons y cabras y, cosa rara, gens de sanch s' hi veyá.

Los pobres habitants de las masias no 's van podé escapar de tal tormenta, puig, qu' en un moment dat, homes y donas quedaren sepultats entre las penyas.

De un pobre cassadó 'm recorda encare que al anar per matá una hermosa llebra, en rodó se va rompre tots dos brassos que 's van trobá agafats á la escopeta.

Dos pastors qu' en un bosch molt quiets estavan voltats de béns molt mansos y cabretas, van quedar aquells pobres fets á micas confonentse 'ls seus cossos ab las bestias.

Un pagés molt vellet que ab lo seu burro baixava per 'quell bosch de buscar llenya va aná á parar á un pou, ahont hi havia

dos pans clavats al cap de una pagesa.

de veure en totes parts tanta desgracia
s' omplí mon tendre cor de tal tristesa,
que va ferme exclamá ab veu llastimosa:
—«Pobre pessebre meu, ¡tant goig que feya!

J. STARAMSA.

¡EUREKA!

Vostés vajan parlant de Melilla, de la catástrofe de Santander, del petardo del Liceo y del cólera de las Canarias....

Mentres la nació s' entreté ab aquestas insignificancias, que 'n rigor haurían d' estar ja posadas en olvit, lo govern dicta disposicions que amensan cambiar radicalment la fas d' Espanya....

¿Que 's pensan que 'ls poders dormen? Nosaltres, infelissos paysans, y mortals per anyadidura, quan tenim la imaginació ocupada ab una cosa, ja no sabém ni podém pensar ab un' altra; pero 'l govern no es aixís. Ell podrá tenir mals-de-cap enormes; pero tot vigilant lo de Melilla y concertant fusells y cartutxos baratos, disposa encare de temps suficient per resoldre grans problemas y acometre reformas trascendentalissimas.

Una acaba d' establirne últimament, que quan lo pais se 'n enteri, rebrá de fixo ab estrepitosos aplausos.

Se refereix á la ensenyansa. No 's tracta precisament de regularisar lo pago dels mestres d' estudi, ni d' edificar locals decents y decorosos, ni de posar la instrucció á l' altura de las necessitats modernas, no: lo ministeri de Foment vola més alt y no 's fixa ab semblants miserias, vulgaritats y ridiculesas.

¿De qué 's tracta, donchs?

Vaig á dirho, ja que per lo que veig, ningú se 'n ha enterat.

La Direcció d' instrucció pública, sense bombo ni aparato de cap classe y ab una senzillés y modestia que admiran, ha ordenat que.... ¿qué 's pensan que ha ordenat la Direcció d' instrucció pública?....

Ni que barrinin fins al día del judici ho endavinarán.

Ha ordenat que «sobre la porta de totes las escolas municipals s' hi posi una bandera espanyola....»

No pintada á la paret ó en una planxa de llau-na, á tall d' estanch; sino una bandera de carn y ossos, es dir de tela legitima, ab la séva *asta* y tot l' aparato que una bandera nacional requereix.

En épocas normals ó tranquilas, una disposició de aquesta naturalesa hauría fet pujar la bolsa, motivant l' envió á Madrid de telégramas de felicitació y mensatjes entusiastas plens de milers de firmas....

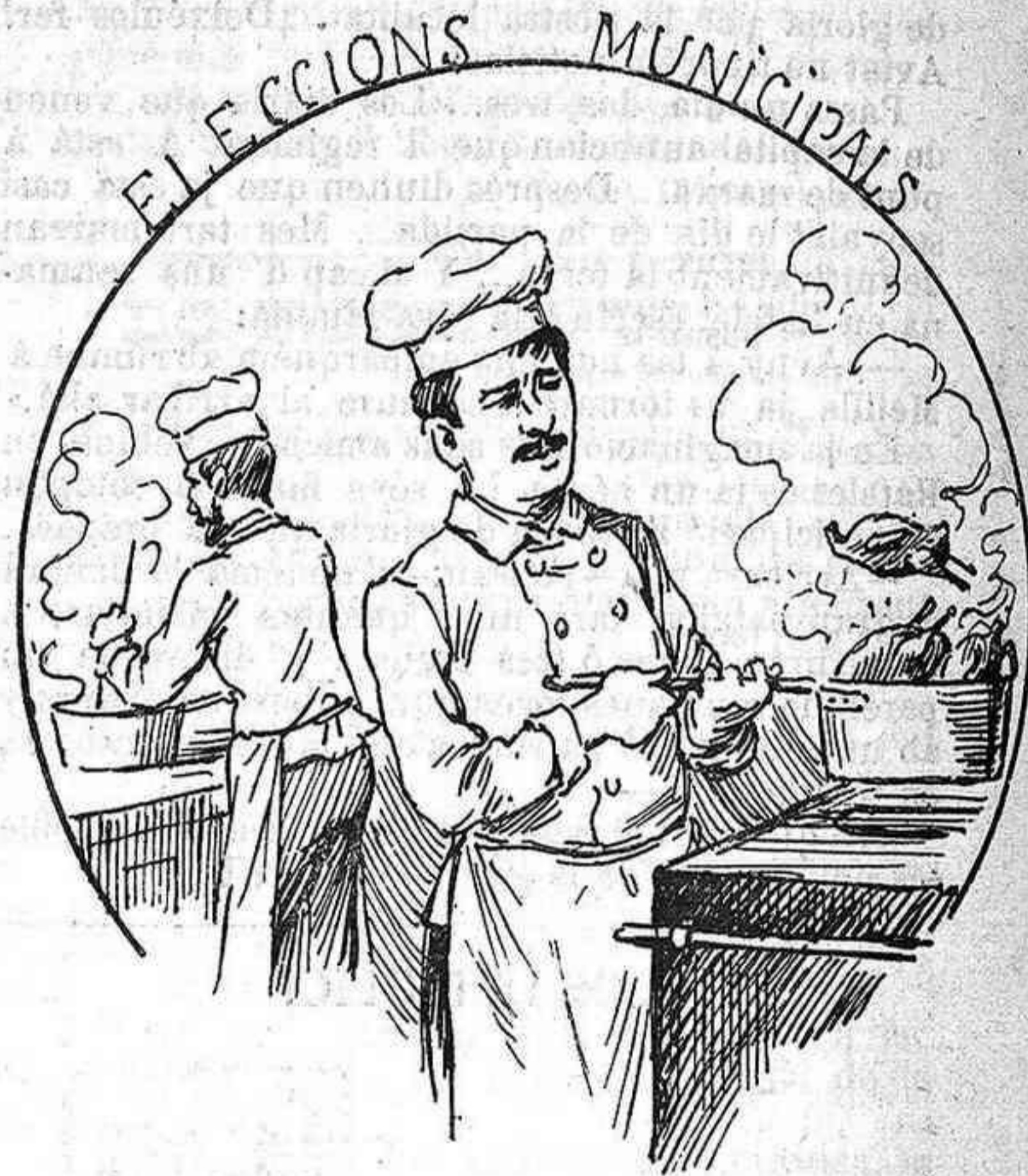
Ara la cosa ha passat desapercibuda y ni la premsa, que tot ho sab y tot ho comenta, ha dedicat á la gran reforma una sola paraula.

¡La bandera nacional, issada sobre la porta de totes las escolas públicas...! ¿Se 'n fan cárrech del gran pas que l' Espanya acaba de donar en lo terreno intelectual, gracias á aquesta innovació?....

Ja sé que alguns esperits meticulosos vindrán ab la cansó de que avants de pensar ab la bandera per la escola s' hauria de pensar ab l' escola per la bandera.

Potser fins hi haurá qui preguntará d' ahont han de surtir las missas per pagar aquesta novetat....

ECOS DEL ÚLTIM DIUMENJE

Los electors van estarse descansant tranquilament; pero 'ls cuyners, segons diuhen, van treballar de valent.

Pero tot aixó no desvirtúa ni amengua en lo més mínim lo mérit del qui acaba de ordenarla.

Desde ara endavant los extranjers que 'ns vinguin á veure 's podrán convence de que si 'ns faltan escolas ens sobran banderas.

O, lo qu' es igual; que si 'ls espanyols som una colla de burros, los fabricants de banderas se la campan bastant guapament.

MATÍAS BONAFÉ.

VERITATS QUE COUHEN

(CARTA DEL MORO.)

Alá es gran y totpoderós.

Benvolgut amich: encare qu' oficialment no podém mirarnos las caras, en lo terreno particular segueixo tenintvos en la estima de sempre, que ni las genialitats d' Ali 'l Ros, ni las d' Ali 'l Moreno han de causar mella en nostras relacions, ni las escupinadas terribles del *Conde de Venadito* son obstaclo á nostre antich afecte.

Donchs bé; ja veyeu com está embullada la troca. La guerra ab tots los seus horrors ha aparegut entre nostras dos nacions, y per més estranyesa defensant abdos partits lo mateix sagrat lema: l' integritat de la pátria. Com aquest assumpto es molt pelut y exposat de tocar ho deixarem per un altre dia, quan lo bull de las sanchs haja fet la baixada.

Al meu entendre, bona part sino tota la culpa la tenim nosaltres y vosaltres á l' hora. Nosaltres en no avenirnos á lo pactat y deixar que 's portés á cap l' edificació del Sidi-guariaix, ja que poch ó cap mal devia ocasionarnos construhir un fort que segón las mostras y l' exemple dels demés no resistiria de segú 'l trontoll de vostras propias canonadas. Y per vostra part teniu culpa en no haver fet aquestas obras á l' any 60, quan encare mos paysans tenian l'esquena calenta.

Esteu molt equivocats al pensarvos qu' una guerra ab nosaltres es cosa de bufar y fer ampollas. Vostra tropa no pot negarse qu' es valenta, pero 'ls nostres son també braus fins á la temeritat. Jo vaig esgarrifarme al saber que vostre Ministre de la Guerra deya que 'ls soldats espanyols poden anar á la batalla mal que siga ab escopetas de pistó ó de pedra foguera; nosaltres, classificats de bárbaros y tot, hem tingut la precaució d' armarnos ab fusells moderns, y aixó que ab l' espingarda als dits los tiradors d' aquí son d' aquells que clavan la bala allí hont posan la vista. Ab tanta ignocencia jo no sé com vostres soldats no han vingut armats de canyas, perque vostre Ministre de la Guerra deu creure també que d' un mánech d' escombra poden surtirne set balas. Desgraciadament per tots, lo fet, fet está: sols permeteume qu' us diga qu' es solemne tonteria provehirvos de Maüfers mentres poseu las guerrillas á 600 metros de nosaltres.

No vull parlarvos de la sobrietat de la tropa espanyola á vos que sou catalá y sabeu que 'l ventre porta las camas y que tant sols la panxa plena fá bullici. Ni aquella es res al costat de la nostra, qu' ab una aumosta de dátils y mitja dotzeneta de figas ne té prou per una senmana. Aquí vé de motillo parlarvos dels convoys de provisió. Haureu notat que 'ls vostres forts los proveheixen per 8 ó 10 dias, y no obstant, cada dia hi han tiros ab motiu del provehiment. Aixís, donchs, es de creure ó que 'ls soldats d' allí menjan per quatre ó que ab cada convoy los hi portan un pá de crostons no més per tota la guarnició. En fi, aixó més ho sabreu vosaltres que hi teniu corresponsals. Encare que dup-to si 'n treureu la aygua clara. O sino, examineu la col·lecció dels Diaris de per assí y fixeuvos quantas vegadas ha sigut arrasat Frajana y quantas voltas la Mezquita de Sidi-Guariaix ha anat per terra. Després entereuvos del fill del Duch de Caserta, qu' ha sigut mort, perdut, presoner, ferit gravement, lesional de poca importancia y ressuscitat sá y bó tot en l' espay de pocas horas. Luego procureu saber de cert si 'ls canóns recobrats pe'l tinent Primo de Rivera ho foren á tiros, á la bayoneta ó sense cap arma com últimament se publicava. També 'ls corresponsals vos dirán lo número exacte dels morts, ferits y presoners, com lo de moros en igual cas, puig uns y altres puján y baixan segons lo dia y 'l Diari en que veu la llum.

Bé es veritat que á cambi de tals noticias inseguras, ne rebeu altrás de sensació. Y son á saber: lo que deya 'l cabo Gomez quan menjava 'l ranxo, lo color de las sabatillas dels juheus expulsats, las interjeccions dels moros agonisants y altres mil. que si van be en una descripció detallada de la guerra ó en un llibre d' anécdotas marroquis, malehida la falta que fan per completar un telegrama. Potser es per xó que 'ls partes vos arriban rescalfats, puig jo no crech que 'ls Ministres de S. M. Católica, patriotas y cristiáns com son, s' aprofitin d' ells pe'ls seus negocis bursátils. No ho crech, á pesar de que dup-to del cristianisme y virtuts civicas d' alguns espanyols que parlan molt de la *má del Inglés* y son los primers á vendre material de guerra al enemich, embutxacantse bons grapats de moneda.

Una de las cosas que m' ha admirat més es la concentració de vostras forsas. Ab lo qu' he vist esteu més endarrerits que nosaltres. Avants no s' han dat las ordres oportunas y no s' ha reunit lo tribunal suprem de la Guerra y s' han consultat los plans de campanya, passan dias y dias, senmanas y senmanas, y las tropas espanyolas tardan un sigle á reunir-se. En cambi nosaltres, sense que surti cap decret á la Gaceta, basta qu' algun dels esparcats s' arribi al Gurugú y ensenyi la céba á las demás kábilas perque totas se posin en camí, armadas fins á las dents y á corre-cuyta. Y lo estrany es que sempre parleu y remeneu batallóns, regiments y baterias, y al ultim desembarcan aquí quatre y 'l cabo. M' han contat qu' aixó es degut á vostra organizació militar, y no sé si es cert que cada batalló, trets los assistents, los malalts y alguns homes destinats á diferentas mecánicas, queda reduhit á una dotzena y mitja de soldats. Un tal método fora dispensable á Portugal, pero 'l qu' es á vo-

saltres en bona fé que no us está gens bé.

Per acabar, tantas cosas podria contarvos que 'm faria interminable. Ho guardarem pera millor ocasió si es qu' Alá 'm conserva la vida y la salut.

Que l' ángel Israfil tardi llarchs anys á recullir vostre postrer suspir.

MOHAMET ISMAEL.

P. D. Procureu amagar aquesta carta; no fos cas que 'ls barcelonins vos juguessin una mala passada. Deseu lo casquet que vaig enviarvos, perque hi arrisqueu la pell. No vos succeheixi com el pobre moro de l' orga que deu á la disfressa actual sino la vida l' integritat de las sevas costel as.

Per la traducció del original,

XAVIER ALEMANY.

ACRÓSTICH

M' agrada mimá á la sogra
Estar sempre encaparrat;
No tenir casi cap céntim;
Venir fort mal de caixal;
Inculcar malas ideyas;
Deure molt; no pagar may;
Aguantar impertinencias;
Se ben llús y se informal

J. FERRER

La animació del públich va despertantse, encare que molt poch á poquet. Será precis que tot-

UN QUE MARXA

—¡Adeu! Per fochs en que 'm trobi en l' imperi marroquí, cap d' ells podrá compararse ab lo foch que deixo aquí.

hom hi posi al coll de una vegada, tornant la vida à una diversió, que després de tot, assegura 'l pa à numerosas families y serveix de agradable pas-satemp a tots los barcelonins sense distinció de classes.

PRINCIPAL

S' ha aplassat l' obertura fins à primers de De-sembre. Aixís à lo menos ho ha dit l' empresa en los seus anuncis.

LICEO

Los accionistas propietaris varen reunir-se acor-dant donar facultats à la Junta per obrir ó tancar, segóns ho estimi convenient.

Lo mestre Mugnone qu' esperava una resolució favorable à la immediata obertura, al veure que s' ha pres un acort semblant, se 'n ha tornat à Ita-lia. Los demés artistes han fet dos quartos del ma-teix.

Resultat: que no hi ha ópera, ni n' hi haurà en molt temps, à lo qué sembla.

CIRCO BARCELONÉS

Aquest desventurat, veyent que com à teatro de certa categoria sempre se 'n ha anat à fons, in-tenta l' última proba fent la competencia als cafés concerts.

Y al efecte, dona funcions de tarde y funcions de nit, barrejant sarsueleros ab acróbatas, y esta-bleix uns preus tan baratos, que si aquesta vegada no logra atreure gent, ja pot plegar. Li valdria més qu' en lloch de teatro, 's transformés en ma-gatzém.

ROMEA

Dimars estreno del drama *La mare de Deu del Mont*.

Es l' obra primera que dona à la escena D. Fran-cisco Xavier Godo, y pot envanirse de haver ob-tingut un éxit complert.

La producció per son caràcter, per son desarro-lló, per la manera de anar donant à petites dossis los secrets que sostenen l' acció, pel caràcter popu-lar de alguns personatjes com los que interpretan los Srs. Soler y Pinós, y fins pel sentimentalisme romàntich que vessa en las escenas amorosas en-tre un jove aristócrata y la modesta neboteta del capellà de un santuari, pertany de plé al género que predominava en los primers temps del teatro catalá.

Si hi ha en ella algun desequilibri y certa inde-cisió, en cambi surgeixen de quant en quant esce-nas ben talladas, fogosas y plenas de color y de vida, que 's manifestan en una versificació casi sempre esmerada, sonora y exempta de arcaïsmes.

L' obra del Sr. Godo interpretada ab acert per las germanas Sras. Clemente, per la Sra. Blanca y pels Srs. Bonaplata, Santolaria, Soler y Pinós, alcanzá freqüents y nutrits aplausos sent cridat son autor à las taulas al final de tots los actes, no pre-sentantse fins després del tercer, per haver mani-festat lo Sr. Bonaplata que l' autor suplicava al públich reservés lo seu judici fins al final de l' obra.

TIVOLI

Es tal vegada un dels teatros que 's veu més concorregut, sobre tot desde que ha posat en esce-na la sarsuela *Las mil y una noches*, presentada ab tot lo pompós aparato de costum.

En ella s' hi lluheixen tots los artistes y en espe-cial la primera bailarina Srta. Monroc, que cada nit se veu obligada à repetir unas garbosas varia-cions.

NOVEDATS

La companyia de aquest teatro ha reproduhit

un dels més interessants melodramas del antich repertori, que formava la delicia dels nostres pares y que formarà de segur la dels nostres fills, sem-pre que s' entengui que son una delicia las emo-cions fortes.

Basada en un crim célebre, que 's perpetrà à principis de aquest sigle, l' obra posseheix totas las condicions necessarias per interessar y per con-moure, tota vegada que té per base un gravíssim error judicial, que portá al patibul à un innocent.

En conjunt y particularment, alcanzá *El Correo de Lió* una execució molt esmerada.

* *

Ahir dijous devia estrenarse una pessa en un acte titulada: *Un cel-obert* del Sr. D. Joan M. Ca-sademunt; y ademés s' está ensajant per estrenar-se un de aquests dias una comedia titulada: *Tot es mal que mata*.

CATALUNYA

¿Quina obra será capás de desbancar à la popu-lar sarsuela *El duo de l' Africana*?

Totas las que van posantse, com *El Cornetilla* passan depressa.

Depressa passarà també la que ab lo titul de *La Indiana*, lletra de Jackson Veyan y música de Saco del Valle, vá estrenarse dimars ab éxit no més que regularet.

Y es de creure que succehirá lo mateix ab altrás que vindrán darrera.

Unicament *El duo de la Africana* viu y prospe-ra, mantenint l' interès de las funcions del *Eldo-rado*.

GRAN-VIA

Diumenje al vespre s' estrená un monólech, *Lo xerrayre*, original del Sr. Montero, actor de la companyia d' aquest teatro.

En lo monólech hi treballan cinch ó sis perso-nas; pero sòls parla una, lo protagonista, que fou per cert notablement desempenyat pel distingit ac-tor Sr. Oliva.

L' obra, escrita en fácil vers, es animada y xis-pejant y siguié aplaudida pel públich, que cridá al autor à las taulas ab verdader entusiasme.

* *

Per dissapte está anunciat l' estreno de un nou drama d' Ibsen, titulat *Nora*, arreglat à la escena catalana.

Las obras del autor de *Un enemigo del pueblo*, gosan avuy de fama universal, per lo atrevit dels seus assumptos y 'l vigor del seu desarrollo.

Creyém que *Nora* no será una escepció de la regla.

CIRCO EQUESTRE

La companyia ha tractat de fer las funcions pel seu compte.

Molt celebrarém que 'ls esforços dels simpátichs y laboriosos artistes trobin en lo públich la protec-ció que 's mereixen.

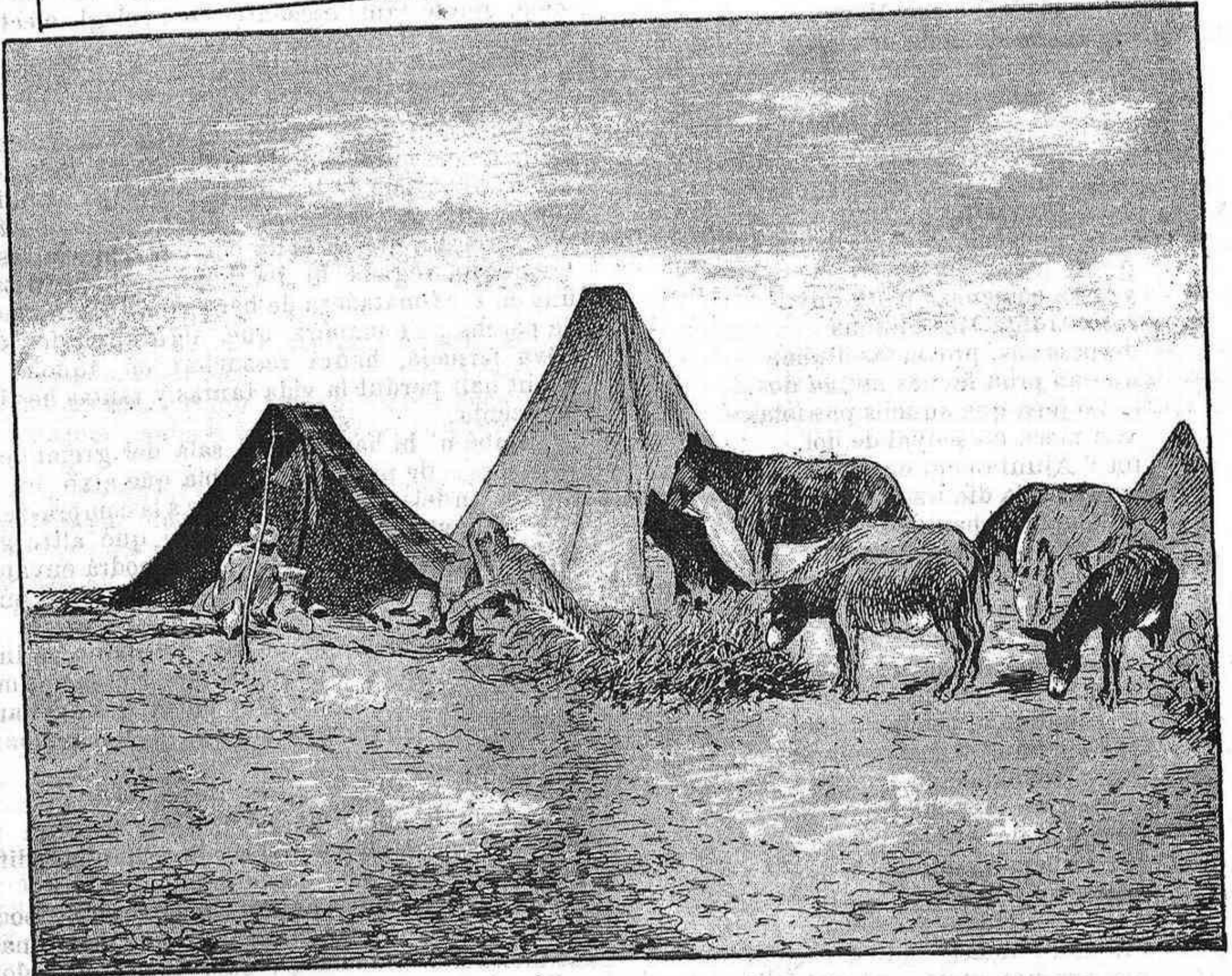
ALCÁZAR ESPAÑOL

La laboriosa companyia que actúa en aquest lo-cal segueix posant ab freqüencia obras de las més celebradas del repertori catalá.

Ultimament ha representat, alcançant notable éxit, los aplaudits juguets *Ensenyansa superior* y *Lo marqués de Carquinyol*, y 'l drama *Mal pare!* en qual execució s' han distingit la Sra. Tarés y 'ls senyors Serradó, Borralleras y Coll, mereixent especialíssima menció l' intelgent actor Sr. Millá, qu' es qui ha dirigit las obras.

N. N. N.

PÁGINAS DE LA GUERRA (De fotografías directas)

Jefe del camp moro.—Soldat riffenyo.—Moro de rey.
Campament moro en la plassa.

FANTASÍAS BARCELONINAS

III.

MONS PARTURIENTS

Senyor D. Pau Bonavida
 Barcelona, 22
 de Novembre. ¡Ay amich Pau!
 s' ha sapigut no se com
 que t' escrich lo que aquí passa,
 y ara no puch aná en lloch,
 la policia 'm segueix
 de nit y dia, y fins... ¡oh!
 ahir van acompanyarme
 á fer 'm tallá un ull de poll!
 Com ja han finit 'ls tres mesos
 que un extranger, aquí pot
 estarse solzament, volen
 que toqui al punt pirandó;
 pero jo 'ls hi dich *¡naranjas!*
 porque bah, ab franquesa, noy,
 quan rumbós es lo caràcter
 dels barcelonins, no pots
 pensarte, has de passá aquí
 un quant temps, com ara jo.
 Ells podrán patir carpanta
 y anar sense pantalons,
 pro per honrá 'ls forasters
 que saben donarse tó,
 y per fer cosas inútils
 surten diners á trompons.

Demá passat, s' inaugura
 un monument preciós,
 erigit á la memoria
 de quaranta regidors
 que van morir per la patria:
 (La patria aquí, per tothom
 es la panxa) á can Martin,
 un hostel de mala mort
 ahont menja l' Ajuntament,
 sols bacallá y rosegons,
 varen morir de *hidrofobia*
 puig havia estat rabiós
 lo bacallá que menjaren;
 pero van morí ab honor.

Donchs com deya, 'l monument
 que s' ha fet per suscripció
 y 's va comensar fa un any,
costa trenta tres milions
 de pessetas, pro molts diuen
 que ab prou feynas ne *val* dos.

Lo jorn que aquells patriotas
 van morí, en senyal de dol,
 tot l' Ajuntament en pés
 presentá la dimissió:
 els empleats han de fer festa
 y 's veuen *guras* per tot,
 los burots passen matute,
 'ls matuters son burots
 y la caixa Comunal
 s' ompla d' un modo espantós
 de moneda; en tals apuros
 els estudiants, (bons xicots
 que may en tot l' any fan festa,)
 s' han revolucionat tots
 y recorren los carrers
 oferintse de tot cor
 per formar Ajuntament,
sense cap retribució.

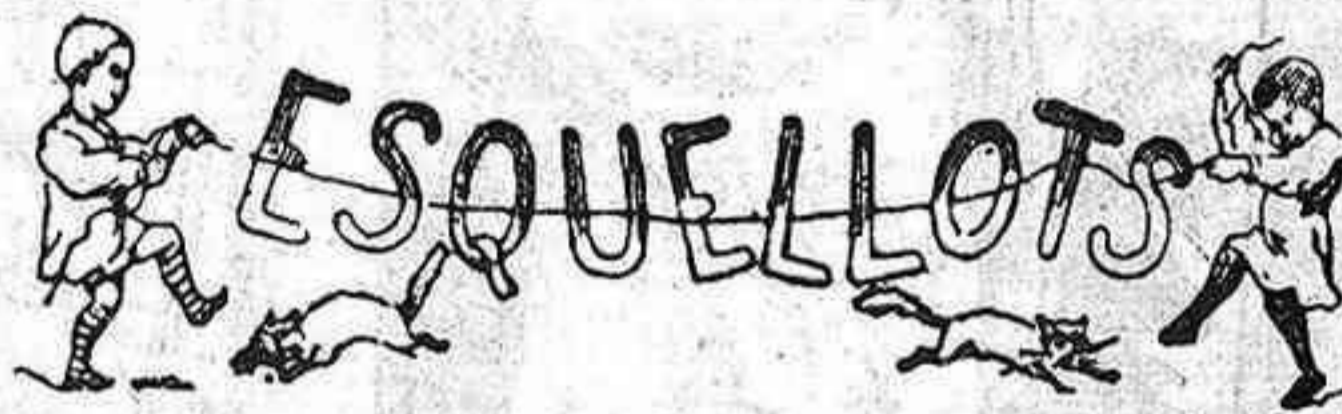
Peró 'l ciutadans sensats
 afirman que may millor
 que ara han estat, que cap falta
 fa 'l *Consistori*, que no

volen que uns quants gats dels frares
 ho tirin tot en renou,
 Y aqueixa ciutat tan mansa
 d' ordinari, sembla un forn:
 'S pensa, 's diu, 's murmura
 y 's sospita... que está aprop
 d' estallar... una espantosa
 tremenda revolució.

S' assegura que 'ls artistas
 de tots els rams y escriptors
 s' han unit en secret, y ara
 reparteixen si bé ab por
 una tremena proclama
 capassa de encendre 'ls pols!

Peró aquí faig punt, amich
 disposa en tot y per tot,
 de ton amich que t' estima
 y t' abraçarà dins poch.

Per la traducció
 A. LLIMONER.

Podrán los teatros anar magres privats de con-
 currencia y de aquella animació tan característica
 avants de que ocoreguessin determinats succes-
 sos, que no per aixó podrá dirse que á Barcelona
 no 's representin famosas comedias.

Y entre ellas, cap que pugua compararse ab la
 farsa electoral del passat diumenje.

En materia d' eleccions, la cosa ha anat dege-
 nerant fins á transformarse en un verdader sai-
 nete, que té tants escenaris com colegis electorals
 se contan á Barcelona.

*
 *
 *

Comensant per l' instalació dels tals colegis y
 acabant pel miracle de la multiplicació dels vots y
 per la repartició de las actas entre 'ls candidats
 convinguts que, per cert, no tenen res de *cándi-*
dos, creguin que n' hi ha per llogarhi càdiras.

Aquesta vegada hi ha hagut colegis instalats
 fins en l' ex-matadero de bens y en l' ex-matadero
 de porchs... de manera que algun regidor de la
 nova fornada, haurá ressucitat en aquells sitis
 ahont han perdut la vida tantas y tantas bestiolas
 ignocents.

També n' hi havia en la sala del gremi de re-
 venedors... de modo que sembla que aixó del tri-
 unfo es un dels articles subjectes á la compra-venta.

N' hi havia aixís mateix en un que altre gim-
 nás... ab lo qual lo regidor electe podrá envanirse
 justament, cas que resulti una especialitat en fer
 contraccions y planxas.

Fins en l' Assilo de pobres del Parch va insta-
 larse una mesa. Y aixó m' inspira 'l pressentiment
 de que en aquell assilo, á la curta ó á la llarga,
 tenen lo seu porvenir la majoria dels barcelonins.

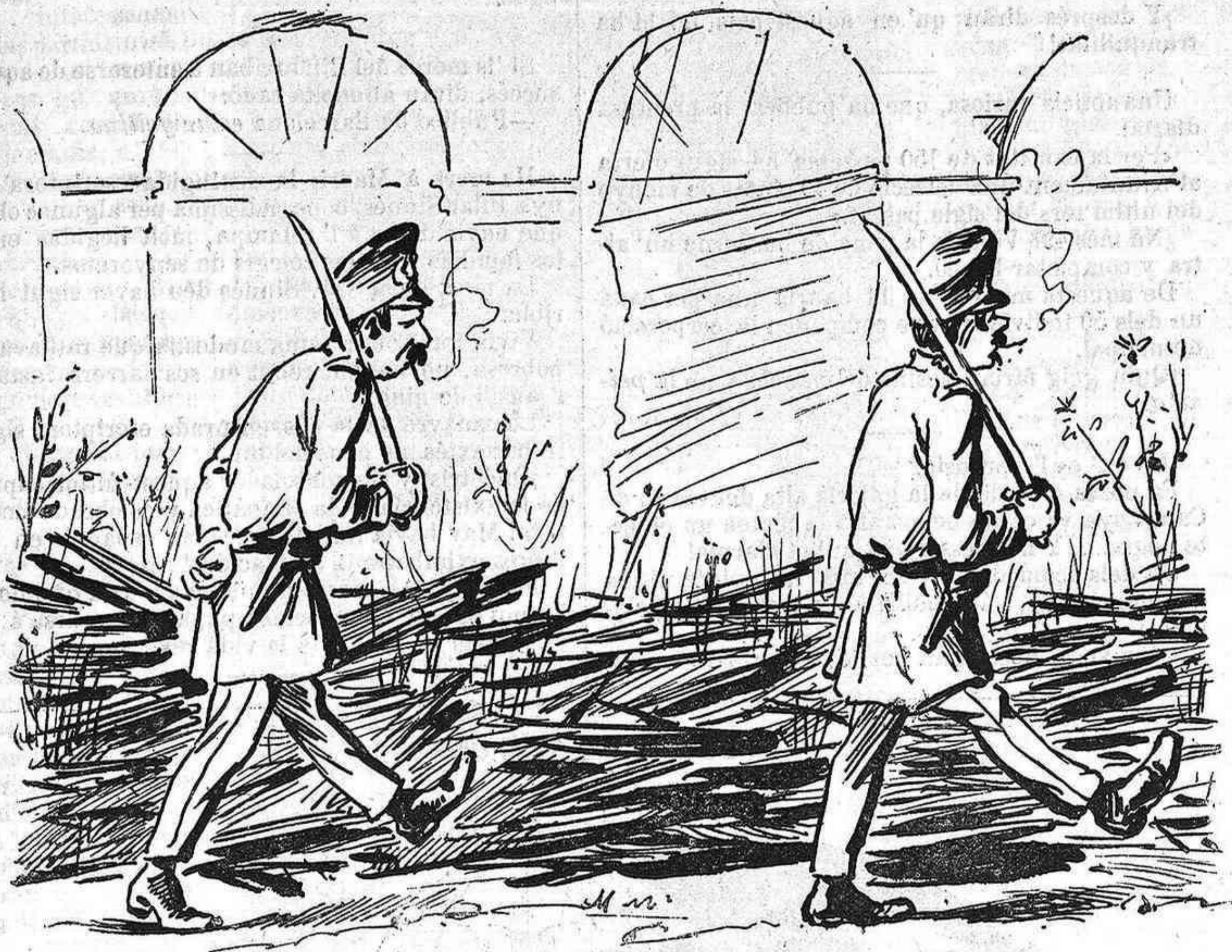
*
 *
 *

Ja veig la dificultat de instalar lo gran nú-
 mero de colegis que avuy se necessitan en edificis
 públichs de propietat del municipi.

Peró per resoldre aquest inconvenient podría
 ferse una cosa: llogar un aposento en cada una de
 las moltíssimas fondas qu' existeixen á Barcelona.

D' aquesta manera 'l president, els interventors,
 els escribents, els municipals y tota la caterva de

LAS ESTELLAS DE LA PLASSA DE CATALUNYA

—¡Vichilemos, Quiñones, vichilemos; porque dicen que estas estellas han de servir para escalfarse los rechidores cuando apriete el frío.

tipos que intervenen en una elecció, á l' hora de dinar no menjarian l' arrós covat.

Al cap-de-vall, l' ápat electoral es potser l' única cosa qu' en tot aquest bullit té forma corpórea y de caracter digerible.

Perque lo qu' es de ^{**}vots reals y positius se 'n emiteixen ben poch.

Casi pot assegurar-se que 'n corren menos que de dobetas de cinch duros, que ja se n' ha perdut la mena.

Y no obstant, mirin las actas y 's contan per centenars y per milers.

Ningú aquesta vegada ha disputat l' elecció als que havian de resultar elegits, y no obstant las actas están plenas de votants.

No sembla sino que 'ls electes que han de pendre possessió al primer de Janer, considerant que al escut de la ciutat hi figuran las quatre barras, hajan tingut un empenyo especial en poder dir:

—Al acta que portém, ja que no las quatre del escut, hi figura una barra qu' ella sola val per quatre.

Es curiós lo que va passar diumenje ab motiu de l' enterro de un corista.

Sos companys del coro de 'n Clavé y del coro del Liceo van assistir puntualment á la casa mortuoria, y allí esperaren molt rato la presencia de algun vicari dels Angels, tota vegada que oportunament s' havia passat avis á la parroquia.

De segur que si 'l corista hagués sigut rich y ho hagués pogut pagar no haurian faltat capellans al enterro; pero era pobre... y no se 'n presentá cap.

* *

L' enterro, al últim sortí y 's detingué davant de aquella iglesia parroquial.

—¿Y 'l capellá que havia de venir á las tres al carrer de Valldonzella?—preguntá un dels cotxeros á uns escolans que hi havia á la porta de la iglesia.

Y un escolá respongué:

—No pot sortir. Ara están tots los capellans reunits á la rectoria jugant al dómino.

* *

Verdaderament, per mica que 's consideri la cosa, 's veurá desseguida que de un enterro per amor de Deu no se 'n treu res enterament, mentres que de una partida de dómino, si un juga be y té sort, sempre se 'n pot treure alguna *missa*.

Y tal pot ser l' afició á remanar las fitxas, que 'l capellá que s' entrega á las delicias de aquest joch, pot jutjar preferible escanyar á un mort, qu' exposarse á que á n' ell li escanyin lo doble-sis.

A la iglesia del Bonsuccés de Madrit, ha ocorregut un robo de alhajas.

Los lladres deixaren com á recort de la seva estancia allí, una pedra de toch y una ampolleta d' aygua-ras.

Lo qual vol dir que avants de carregar ab las alhajas van volerse cerciorar de que no eran falsas.

¡Y després dirán qu' en aquest país no hi ha tranquil·litat!

Una noticia curiosa, que ha publicat la premsa diària:

«Per la quantitat de 150 pessetas ha sigut oferta al Ajuntament una col·lecció de 49 pintas de monyo del últim ters del sigle passat.»

¿No més 49? Valdria la pena de buscarne un' altra y completar las 50.

De aquesta manera n' hi hauria una per cada un dels 50 individus que componen la corporació municipal.

¡Quin goig farien vestits de manola y ab la *peinet a!*

¡Lo qu' es l' aprensió!

Fa pocas nits, desde la galeria alta del teatro de Catalunya vá caure boleyant á la platea un objecte negre.... ¡Y haguessin vist quina alarma!

Un dels acomodadors, ab una intrepidés digna del major elogi, vá recullir aquell objecte, exclamant:

—Senyors, no tingan por: es una gorra!

Y una gorra era, cayguda de las mans de un subjecte que á dalt de la galeria estava pesant figas.

Si 'ls moros del Riff arriban á enterarse de aquest succés, dirán ab molta rahó:

—Público de Barcelona *estar gallina.*

Ha mort á Madrit la distingida escriptora donya Pilar Sinués, conegudissima per algunas obras que havia donat á l' estampa, molt llegidas entre las familias y en los colegis de senyoretas.

La mort de la Sra. Sinués déu haver sigut horrible.

Vivia tota sola ab una modestia que ratllava en pobresa, no havent rebut en sos darrers instants l' ausili de ningú.

Lo cadávre de la desventurada escriptora sigué trobat extés als peus del llit.

¡Qué trist y desconsolador aquest últim capítul de la existencia de la simpática y celebrada novel·lista! May havia imaginat res tan espantós en sos llibres exhuberants de placidés!....

Pero ¡ay! Ab massa freqüencia 's veu que no hi ha novela qu' en emocions puga compararse á determinats incidents de la vida real!....

CONQUISTADORAS

—¿Aném totas á Melilla?

—Y en sent allá ¿qué farem?

—¿Qué? Mostrarnos als riffenyos y... ¡á veure si 'ls *conquistém!*

LAS DONAS DE PARIS

Un amic meu curiós, que s'entreté llegint coses tan poch interessants com las partidas dels arancels, m'ha assegurat qu' en lo conveni comercial ab Alemanya, n'hi ha una aixís concebuda:

—«Uvas verdes por correo.»

¿Ho haurian dit may que pel correu, dintre 'l sobre de una carta poguessen enviarse rahims verts?

Si siguessin pansas, encare ho entendria.

Una frase que no careix de gracia que vaig sentir en boca de un enemich acérrim del parlamentarisme.

—Si á Inglaterra tenen la Cámara de los Lores, en cambi aquí á Espanya tenim la Cámara dels Lloros. ¡Cuidado si xerran quan s'hi posan!

Llegeixo:

«A Inglaterra M. Gladstone projecta ampliar lo sufragi en las elecciones municipales, concedintlo á las donas.»

M'agrada l'idea.

Y crech que á Barcelona valdria la pena de que comensessim á pensar en adoptarla.

Si bé aquí, en vista de lo que hà passat en las últimas elecciones, quan se concedís lo sufragi á las donas seria de lley tréurel dels homes.

Perque estich persuadit de que las faldillas tindrian més tessón que las calsas.

La *Bella Chiquita* ha visitat Granada pasantli lo mateix que á Valencia: no ha sigut del agrado dels vehins de aquella capital.

Está vist: será precis que la *Bella Chiquita* demani als Srs. de la Fulla que armin un nou escándol.

Sense lo qual la pobreta está perduda.

Los sabis de l' Edat mitja, entre altres descobriments no menos importants trobaren la manera de determinar ab exactitut lo grau de longevitat dels animals.

Segons llibres de aquella época, un caball dura tres gossos ó com si diguessim, trenta tres anys; un home dura tres caballs... (vajin multiplicant); un corb tres homes; un ciervo tres corbs, y una alzina tres ciervos.

Fot. Reutlinger.—Paris.

La Mealy

Artista dels concerts *Eldorado* y *Scala*, de Paris. Treballá també en lo teatro *Menus-Plaisirs* y més tart alcanzá un gran éxit á *Varietés*, en la *Vie Parisien*, d'Offembach. Últimament ha aumentat la séva reputació en *Lo Talisman*, opereta de Planquette, en la que ratlla á gran altura.

Detinguem nos aquí...

Y figurem nos á quin llenguatge més pintoresch no pot donar lloch aquesta manera de contar.

—Hola Fulano— diria un guerrero á un altre — ¿ahont dimontri't ficas? Ara mateix fá tres caballs que no t' havia vist.

Tres caballs: un sigle.

En la escola.

Lo professor.— Vamos á veure: si un individuó que caminés á rahó de cinch kilómetros per hora donés un kilómetro de ventatja á un altre individuó que'n caminés quatre en lo mateix espay de temps, partint los dos del mateix punt ¿ahont se trobarian?

L' alumno:— ¿Hont vol que's trobessin? Al primer hostel de la carretera.

A París ja s' está treballant activament en los preparatius de la Exposició Universal del any 1900.

Al pendres set anys de coll per organisar lo certámen demostren los francesos que saben bé lo que's duhen entre mans, tant més quan alimen-

tarán lo desitj d' eclipsar totalment los esplendors y maravellas de la famosa Exposició de 1889.

Sols procedint aixís es com s' assegura l' éxit de las grans empresas.

- 1.ª XARADA.—*Va-len-ti-a.*
- 2.ª ID.—*Hor-aa-ta.*
- 3.ª ANAGRAMA.—*Delfi-Fidel.*
- 4.ª TRENCA-CLOSCAS.—*Un mercat de Calaf.*
- 5.ª TERS DE SÍLABAS.—*TI A NA
A NIJTA
NA TA LIA*
- 6.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Barceloni.*
- 7.ª GEROGLÍFICH.—*Com més lletras més mestres.*

XARADAS

I

ECOS DEL DIA

—Segui, senyora Carlota.
 —Gracias: no estich *hu-tres-quart*.
 —¿Que no ho sab?...ahi 'l de casa ab una pistola va matá 'l Moro.—¿Que diu ara? que potser li va marxar á *Manilla*?—No senyora.
 —Potser pel carrer passant va trobarne algún d' aquestos que corren per aquí?—Cá. 'l Moro era aquell gos xato tan cridaire d' aquí baix.

—Ja has anat á veure *El duo de la Africana*, Bernat?
 —No; ni penso pas anarhi.
 —Es de lo millor que hi ha.
 —Me *hu-segón* veure sarsuelas, y si aquesta no la vaig á veurer, es perquè 'l titol no m' acaba de xocar, aixó... d'... *Africana*... vaja, que vols que 't diga, no 'm va.

—Quin susto varem tenir ahir á casa 'l papá.
 —Que va passar?—Afiguris que á la *dos-tres* assentats estavam parlant de l' Africa, de riffenyos y soldats, quan... cau una canonada al cel-obert: pot contar quin disgust.—Ja pot ben dirho; ¿van pendre mal?—Ja veurá vam anarhi desseguida y ¿sab que era al cap de vall?
 —¿No diu una canonada?
 —Si, pero, era... la del gas que devia desclavarse y se 'n va aná á pará á baix.

—Ay senyó doctor ¡jo 'm moro!
 —Don Mariano, per pietat aquesta última paraula no *tres* torni á anomenar.
 —Si jo mateix m' ho conech que 'm vaig acabant...—Ya, ya; pro no digui mes «jo 'm moro» digui: «me 'n vaig á can taps».

En una fonda de sisos:
 —Que tens avuy per sopar
 —Hi ha *sopa á t' africana*, *peus de moro escabetxats*, *TOT de riffenyo á la brasa*, *sanch y fetje de sultan*, *turbants á la vinagreta*, *kábilas ab estofat*, *mesquitas trinxadas*...—Prou; No hi estich acostumat a menjar tals... porquerias; ¡porta un parell d' ous ferrats!

J. STARAMSA.

II

Es negació ma *primera*,
 preposició ma *segona*,
 part del cap *primera-terça*,
 y *total* part de persona.

F. DE LA ROSA.

MUDANSA

A un pirotécnic ahí la *Tot* de casa 'n Magi va comprar una *total*, que li va costar un ral.

UN ESTANYA-PAELLAS.

ROMBO

Primera ratlla: vertical y horizontal: Consonant.—Segona: condició dels cossos.—Tercera: en las iglesias.—Quarta: nom de dona.—Quinta: poble caalá.—Sexta número.—Séptima: vocal.

P. BUYÓ VILAFRANCA.

GEROGLÍFICH

: +
 X
 : +
 X
 I

E. DUARDO.

UN VETERANO

—¡Vina!.. ¿Hont vas, desventurat?
 —¡Al moro, á fer valentías!
 —¿Que no veus que ab aquest fret tot lo dia tussirías?

LÓPEZ, Editor
 Rambla del Mitj, n.º 20, Barcelona
 Correu: Apartat n.º 2

¡¡ALERTA!! Està per sortir ¡¡ALERTA!!

ALMANACH

DE

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

pera l' any 1894

Las primeras firmas artisticas
 y literarias ilustrarán L' Almanach.

Apesar de ser superior als anys anteriors lo preu no se alterarà:
 valdrà com sempre

¡¡UNA pesseta!!

Preguem als nostres corresponsals que no tingan lo pedido fet,
 no deixin de ferlo sens perdua de correu, pues ja saben que al po-
 sarse á ia venta queda agotat á las pocas horas, y luego ens veyem
 impossibilitats de servir las demandas.

Dietarios y Agendas de bufete

PARA 1894

Desde 1 á 4 pesetas

LÓGICA DE HEGEL

Tomo LXV

—de la Biblioteca Económico-Filosófico—
 4 tomos, Ptas. 2.

La venganza de una mujer

POR

J. BARREY D'AUREVILLY

Un tomo 8.º Ptas. 3.

NUEVAS COSTUMBRES LITERARIAS

POR

E. CARO

Un tomo 8.º Ptas. 3

OBRA NUEVA

LA MANCHA EN EL ARMIÑO

por J. Vancells y Marques
 Dos tomos 8.º — Ptas. 5.

Biblioteca Económica de La Catalana

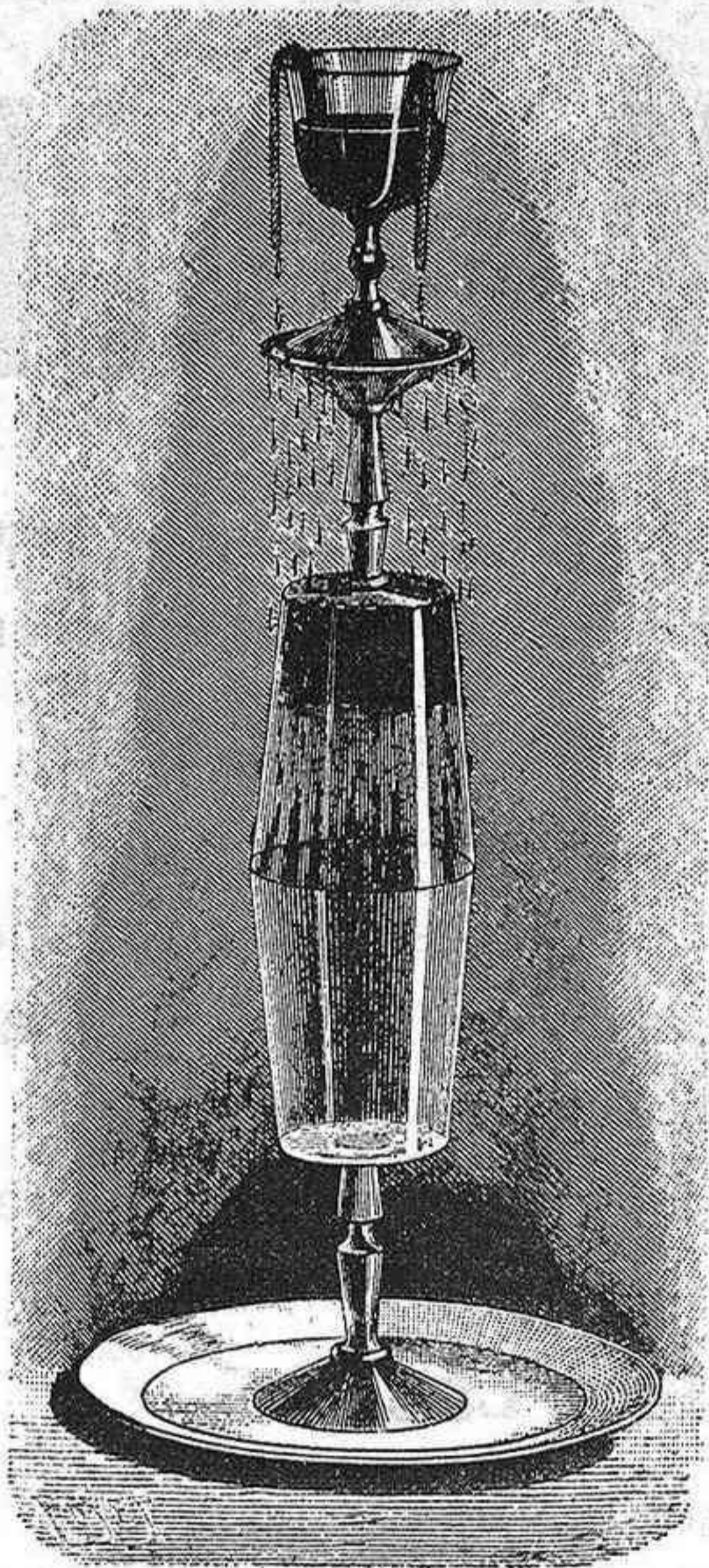
MARY JOANA

LO SECRET

Novela original de Benvingut Cabot
 2 tomos — Ptas. 1.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en llibransas del Giro Mutuo, ó bé, en sellos de franqueig al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrà á volta de correu franca de port. No responém d' extravíos, no remetent ademés 3 rals pel certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls storgan rebaixas

DISTRACCIONS CASULANAS

L' AYGUA CONVERTIDA EN VI

No 's tracta d' un miracle, sino d' un fenómeno físich molt fácil d' obtenir.

Juntan dugas copas exactament iguals, y en la forma indicada en la lámina las fican dintre d' una galleda plena d' aygua. Las dugas copas s' omplan també, y quan á dintre no hi queda ja cap bombolla, las treuhen ab cuydado, las aixugan exteriorment, sense separarlas, y las deixan damunt d' un plat.

Llavors colocan al cim de la columna una copa més petita, ab una cantitat de vi negre; fican dintre d' aquesta copa un blé de llana, quals extrems penjan pels dos costats, y comensa la màgica operació. Lo ble, xupat prèviament de vi, va absorbint poch á poch lo que conté la copa; lo vi, va cayent gota á gota pels extrems del cordonet, resbala per la superfície de la copa qu' está cap-per-vall y al arribar á la juntura de las dugas copas grosses, en lloch de seguir baixant se fica per aquesta obertura... y puja per dintre de l' aygua, anant á situarse lentament en la part superior de la copa invertida. Al cap de poch rato, en la copa del mitj s' hi veu perfectament un petit dipòsit de vi, que ha desaparecut de la copa de dalt.

Medicaments del Dr. WOOM

Aixerop lactifich, per augmentar la cantitat y millorar la qualitat de la llet. Utilíssim per mares y didas.

Aixerop pectoral, pera curar tota classe de tos.

Aixerop antidiarreich-estomacal, per curar las diarreas y malalties de ventrell.

UNICH DEPÓSIT:

AIXEROPERIA

DEL

DR. GENER

Petrizol, 2, Barcelona

Barcelona.—A. López Robert, impresor.—Asalto 63.

FILLAS DE EVA

—¿Qué diuhen? ¿Que tal vegada vaig lleugereta en excés?

—Pues aquí 'n tenen un' altra que encare hi va un xich més.